

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 8. kesäkuuta 2020
(OR. en)

8420/20

ECOFIN 420
UEM 185
SOC 347
EMPL 266
COMPET 222
ENV 288
EDUC 207
RECH 187
ENER 159
JAI 419
FSTR 77
REGIO 108
GENDER 57
ANTIDISCRIM 50

ILMOITUS

Lähettiläs:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea
Kom:n asiak. nro:	ST 8172/20 - COM(2020) 501 final
Asia:	Suositus: NEUVOSTON SUOSITUS Belgian vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Belgian vuoden 2020 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena edellä mainittu, komission ehdotukseen COM(2020) 501 final perustuva, neuvoston eri komiteoiden tarkistama ja hyväksymä ehdotus neuvoston suositukseksi.

NEUVOSTON SUOSITUS,

annettu ...,

Belgian vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Belgian vuoden 2020 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97¹ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

¹ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

- (1) Komissio hyväksyi 17 päivänä joulukuuta 2019 vuotuisen kestävän kasvun strategian, mikä aloitti vuoden 2020 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson. Se otti huomioon Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission 17 päivänä marraskuuta 2017 antaman Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevan julistuksen. Komissio hyväksyi 17 päivänä joulukuuta 2019 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011² perusteella varoituskansallismekanismia koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Belgia ei kuulu niihin jäsenvaltioihin, joista laadittaisiin perusteellinen tarkastelu. Samana päivänä komissio hyväksyi myös suosituksen neuvoston suositukseksi euroalueen talouspolitiikasta.
- (2) Belgiaa koskeva vuoden 2020 maaraaportti julkaistiin 26 päivänä helmikuuta 2020. Siinä arvioitiin Belgian edistymistä neuvoston 9 päivänä heinäkuuta 2019 hyväksymien maakohtaisten suositusten³, jäljempänä 'vuoden 2019 maakohtaiset suositukset', noudattamisessa, aiempina vuosina annettujen maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja kansallisten Eurooppa 2020 -tavoitteidensa saavuttamisessa.
- (3) Maailman terveysjärjestö julisti 11 päivänä maaliskuuta 2020 covid-19-epidemian virallisesti maailmanlaajuiseksi pandemiaksi. Pandemia on kansalaisten, yhteiskuntien ja talouden kannalta vakava kansanterveysuhka. Se asettaa kansalliset terveydenhuoltojärjestelmät kovan paineen alaisiksi, vahingoittaa globaaleja toimitusketjuja, heiluttaa rahoitusmarkkinoita, häiritsee kulutuskysyntää ja vaikuttaa kielteisesti useilla eri aloilla. Se uhkaa ihmisten työpaikkoja ja toimeentuloa sekä yritysten liiketoimintaa. Pandemia on aiheuttanut merkittävän talouden häiriön, jolla on jo vakavia vaikutuksia unionissa. Komissio antoi 13 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon, jossa kehoitetaan toteuttamaan kriisin vaikutusten lieventämiseksi koordinoituja taloudellisia toimia, joihin osallistuvat kaikki kansallisen ja unionin tason toimijat.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 1176/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta (EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25).

³ EUVL C 301, 5.9.2019, s. 1.

- (4) Useat jäsenvaltiot ovat julistaneet hätätilan tai ottaneet käyttöön hätätoimenpiteitä. Hätätoimenpiteiden olisi oltava ehdottoman oikeasuhteisia, välttämättömiä, ajallisesti rajoitettuja ja eurooppalaisten ja kansainvälisten normien mukaisia. Niihin olisi sovellettava demokraattista valvontaa ja riippumatonta laillisuusvalvontaa.
- (5) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoinnista. Yleinen poikkeuslauseke, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä asetuksen (EY) N:o 1467/97⁴ 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpottaa finanssipolitiikan koordinoitua talouden vakavan taantuman yhteydessä. Komissio katsoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 antamassaan tiedonannossa, että kun otetaan huomioon odotettavissa oleva covid-19-pandemian aiheuttama vakava talouden taantuma, yleisen poikkeuslausekkeen aktivoinnin edellytykset olivat täyttyneet, ja pyysi neuvostoa hyväksymään tämän johtopäätöksen. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät komission arvioon 23 päivänä maaliskuuta 2020. He olivat yhtä mieltä siitä, että vakava talouden laskusuhdanne vaatii määrätietoisia, tavoitteellisia ja koordinoituja vastatoimia. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyyttä keskipitkällä aikavälillä. Korjaavan osion osalta neuvosto voi myös päättää komission suosituksesta hyväksyä tarkistetun julkisen talouden kehityskaaren. Yleinen poikkeuslauseke ei keskeytä vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisia menettelyjä. Se antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden poiketa niistä julkista taloutta koskevista vaatimuksista, joita tavallisesti sovellettaisiin, ja samalla komissiolla ja neuvostolla on mahdollisuus toteuttaa tarvittavat politiikan koordinoitumisenpiteet vakaus- ja kasvusopimuksen puitteissa.

⁴ Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

- (6) On toimittava herkeämättä, jotta voidaan rajoittaa ja hillitä covid-19-pandemian leviämistä, parantaa kansallisten terveydenhuoltojärjestelmien kantokykyä, lieventää pandemian sosioekonomisia seurauksia toteuttamalla yrityksille ja kotitalouksille suunnattuja tukitoimia ja varmistaa työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden kannalta asianmukaiset olosuhteet työpaikoilla, kun taloudellista toimintaa käynnistetään uudelleen. Unionin olisi hyödynnettävä käytettävissään olevia välineitä kaikilta osin tukeakseen jäsenvaltioiden toimia näillä osa-alueilla. Samaan aikaan jäsenvaltioiden ja unionin olisi yhdessä valmisteltava toimenpiteitä, joita tarvitaan, jotta yhteiskunnassa ja taloudessa voidaan palata normaaliin toimintaan ja jotta päästään takaisin kestäväan kasvuun. Toimenpiteissä olisi otettava huomioon muun muassa vihreä siirtymä ja digitaalinen muutos ja hyödynnettävä kriisistä saadut kokemukset.
- (7) Covid-19-kriisi on korostanut sisämarkkinoiden tarjoamaa joustavuutta sopeutua poikkeuksellisiin tilanteisiin. Poikkeustoimenpiteet, jotka estävät sisämarkkinoiden normaalia toimintaa, olisi kuitenkin poistettava heti, kun ne eivät enää ole välttämättömiä. Näin voidaan varmistaa nopea ja sujuva siirtyminen elpymisvaiheeseen sekä palauttaa tavaroiden, palveluiden ja työntekijöiden vapaa liikkuvuus. Vallitseva kriisi on osoittanut, että terveydenhuoltoalalla tarvitaan kriisivalmiussuunnitelmia. Muun muassa parannetuilla hankintastrategioilla, monipuolisilla toimitusketjuilla ja välttämättömien tarvikkeiden strategisilla varastoilla on tärkeä merkitys laadittaessa laajempia kriisivalmiussuunnitelmia.

- (8) Jotta jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön kaikki Euroopan rakenne- ja investointirahastojen käyttämättä olevat varat lieventääkseen covid-19-pandemian poikkeuksellisia vaikutuksia, unionin lainsäätäjä on jo tehnyt muutoksia lainsäädäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksilla (EU) 2020/460⁵ ja (EU) 2020/558⁶. Näillä muutoksilla lisätään joustavuutta sekä yksinkertaistetaan ja virtaviivaistetaan menettelyjä. Lisäksi jäsenvaltiot voivat tilivuonna 2020–2021 kassavirtapaineiden vähentämiseksi hyödyntää 100 prosentin yhteisrahoitusosuutta unionin talousarviosta. Belgiaa kannustetaan hyödyntämään näitä mahdollisuuksia kaikilta osin, jotta se voi auttaa niitä yksittäisiä henkilöitä ja aloja, joihin vaikutukset kohdistuvat eniten.
- (9) Covid-19-pandemian sosioekonomiset seuraukset jakautuvat todennäköisesti epätasaisesti eri alueiden välillä erilaisen erikoistumisen vuoksi. Tähän liittyy huomattava riski, että alueiden väliset ja alueiden sisäiset kehityserot kasvavat Belgiassa. Kun otetaan huomioon, että riskinä on myös jäsenvaltioiden välisen lähentymisprosessin väliaikainen taantuminen, tämänhetkinen tilanne edellyttää kohdennettuja toimia.
- (10) Belgia toimitti vuoden 2020 kansallisen uudistusohjelmansa ja vuoden 2020 vakausohjelmansa 30 päivänä huhtikuuta 2020. Ohjelmat on arvioitu samaan aikaan, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon.
- (11) Belgiaan sovelletaan vakaus- ja kasvusopimuksen ennaltaehkäisevää osiota ja velkasääntöä.

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2020/460, annettu 30 päivänä maaliskuuta 2020, asetusten (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013 ja (EU) N:o 508/2014 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse erityistoimenpiteistä, jotta saataisiin liikkeelle investointeja jäsenvaltioiden terveydenhuoltojärjestelmiin ja muille talouden aloille covid-19:n puhkeamisen vastatoimenpiteinä (Koronaviruksen vaikutusten lieventämistä koskeva investointialoite) (EUVL L 99, 31.3.2020, s. 5).

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2020/558, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2020, asetusten (EU) N:o 1301/2013 ja (EU) N:o 1303/2013 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse erityistoimenpiteistä, joilla voidaan tarjota poikkeuksellista joustavuutta Euroopan rakenne- ja investointirahastojen käyttöön covid-19:n puhkeamisen vastatoimenpiteinä (EUVL L 130, 24.4.2020, s. 1).

- (12) Neuvosto suositti 13 päivänä heinäkuuta 2018 Belgialle sen varmistamista, että nettomääräisten julkisten perusmenojen⁷ nimellinen kasvu ei ole yli 1,8 prosenttia vuonna 2019, jolloin vuotuinen rakenteellinen sopeutus olisi 0,6 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT). Koska Belgian arvioitiin täyttävän edellytykset poiketa tilapäisesti keskipitkän aikavälin tavoitteesta pyytämänsä 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen rakenneuudistuskausekseen nojalla, vuonna 2019 vaadittavaa rakenteellista sopeutusta pienennettiin 0,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen, jolloin nettomääräisten perusmenojen nimelliskasvu olisi vuonna 2019 enintään 2,8 prosenttia. Komission kokonaisarviointi vahvistaa, että julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä suositellulta sopeutusuralta poiketaan merkittävästi vuonna 2019 ja vuosina 2018 ja 2019 yhdessä tarkasteltuina. Tämä on merkityksellinen tekijä perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan mukaisesti laaditussa komission kertomuksessa, jossa arvioidaan, noudattaako Belgia velkakriteeriä vuonna 2019.
- (13) Vuoden 2020 vakaushjelmassa liittovaltion hallitus odottaa julkisen talouden rahoitusaseman heikkenevän 7,5 prosentin alijäämään suhteessa BKT:hen vuonna 2020, kun alijäämä oli 1,9 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2019. Julkisen talouden velka supistui 98,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2019, jonka jälkeen sen odotetaan vuoden 2020 vakaushjelman mukaan kasvavan noin 115 prosenttiin vuonna 2020. Covid-19-pandemian aiheuttama suuri epävarmuus vaikuttaa makrotalouden ja julkisen talouden näkymiin.

⁷ Nettomääräisillä julkisilla perusmenoilla tarkoitetaan julkisten menojen kokonaismäärää ilman korkomenoja, ilman unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka korvataan täysin unionin varoista saatavilla tuloilla, ja ilman ei-päätösperäisiä työttömyysetuusmenojen muutoksia. Kansallisesti rahoitettu kiinteän pääoman bruttomuodostus jaetaan neljälle vuodelle. Päätösperäiset tulopuolen toimenpiteet ja lakisääteiset tulojen lisäykset otetaan huomioon. Meno- ja tulopuolen kertaluonteiset toimenpiteet kuittaavat toisensa.

- (14) Belgia on covid-19-pandemian seurauksena toteuttanut osana unionin koordinoitua lähestymistapaa oikea-aikaisia budjettitoimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin lisäämiseksi, pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin vaikutukset ovat erityisesti kohdistuneet. Vuoden 2020 vakausohjelman mukaan kyseiset budjettitoimenpiteet ovat 2,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Toimenpiteisiin kuuluvat liittovaltion tilapäinen työttömyysetuusjärjestelmä, itsenäisten ammatinharjoittajien korvaavat tulot, liittovaltion varaukset kriisiin liittyvien menojen kattamiseksi, erilaiset alueelliset avustukset yrityksille ja yksityishenkilöille sekä alakohtaiset tuet. Alijäämää kasvattavien toimenpiteiden suuruus vastaa pääpiirteissään komission arvioita, kun otetaan huomioon automaattisista vakauttajista johtuvien kustannusten erilainen kohtelu. Lisäksi Belgia on ilmoittanut yritysten maksuvalmiutta tukevista toimenpiteistä, vaikka niillä ei olekaan suoria budjettivaikutuksia. Näissä toimenpiteissä on kyse sekä liittovaltiotason että aluetason lainatakauksista yrityksille ja itsenäisille ammatinharjoittajille, ja niiden määräksi arvioidaan vuoden 2020 vakausohjelmassa 11,8 prosenttia suhteessa BKT:hen. Veronmaksun lykkäyksiä, erityisesti henkilökohtaisten tuloverojen ja yhtiöverojen sekä sosiaaliturvamaksujen osalta, on myös pantu täytäntöön, mutta vuoden 2020 vakausohjelmassa ei ole määritetty niiden suuruutta. Belgian toteuttamat toimenpiteet ovat kaiken kaikkiaan niiden suuntaviivojen mukaisia, jotka komissio on esittänyt 13 päivänä maaliskuuta 2020 antamassaan tiedonannossa. Toteuttamalla hätätoimenpiteet ja kasvua tukevat julkisen talouden toimenpiteet täysimääräisesti ja – sitten kun taloustilanne sen sallii – palauttamalla finanssipolitiikan tavoitteeksi maltillisella tasolla olevan julkisen talouden rahoitusaseman saavuttaminen keskipitkällä aikavälillä edistetään julkisen talouden kestävyysä säilymistä keskipitkällä aikavälillä.
- (15) Komission kevään 2020 talousennusteen mukaan Belgian julkisen talouden rahoitusasema on -8,9 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2020 ja -4,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2021 olettaen, että politiikka säilyy muuttumattomana. Julkisen talouden velan ennustetaan olevan 113,8 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2020.

- (16) Komissio antoi 20 päivänä toukokuuta 2020 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan mukaisesti laaditun kertomuksen, koska Belgia ei noudattanut velkasääntöä vuonna 2019 ja koska sen ennakoitaan ylittävän vuonna 2020 alijäämän viitearvon, joka on 3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kaiken kaikkiaan komission analyysi viittaa siihen, että perussopimuksessa ja asetuksessa (EY) N:o 1467/97 määritellyjä alijäämä- ja velkakriteerejä ei ole noudatettu.
- (17) Belgian viranomaiset ovat vastanneet covid-19-pandemiaan kattavalla toimenpidepaketilla, jolla pyritään lieventämään jyrkän taloudellisen taantuman sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia. On otettu käyttöön 50 miljardin euron takausohjelma, jolla tuetaan uusia lyhytaikaisia luottoja elinkelpoisille yrityksille. Alueet ja yhteisöt ovat myös ottaneet käyttöön siltalainojen ja tavallisten yrityslainojen takauksia, suorien lainojen muodossa myönnettävän maksuvalmiustuen yrityksille ja toimenpiteitä, joilla tuetaan taloudellisesti covid-19-kriisistä eniten kärsineitä yrityksiä. Olemassa olevien asuntolainojen ja yrityslainojen takaisinmaksuaikaa voidaan pidentää. Kriisistä kärsineiden yritysten konkurssimenettelyjä on mahdollista lykätä tilapäisesti. On otettu käyttöön erilaisia kannustimia, joilla rohkaistaan useampia työntekijöitä pysymään työelämässä tai ottamaan uudelleen vastaan työtä toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi. Sosiaaliturvamaksuja ja veroja, kuten arvonlisäveroa, yhtiöveroja ja henkilökohtaisia tuloveroja, voidaan lykätä tai niiden maksamisesta voidaan joissakin tapauksissa vapauttaa. Liittohallitus on asettanut covid-19-kriisin koettelemien yritysten käyttöön ylivoimaisesta esteestä johtuvaa tilapäistä työttömyyttä koskevan järjestelmän, ja sen etuudet ovat tavanomaista paremmat. Itsenäiset ammatinharjoittajat, joiden toiminta on keskeytynyt yhtäjaksoisesti vähintään seitsemäksi päiväksi, voivat saada kuukausittaista ansionmenetykskorvausta. Työttömyysetuuksien asteittainen aleneminen on pysäytetty väliaikaisesti. Liittohallitus valmistelee myös lisätoimenpiteitä yritysten maksukyvyttömyyden torjumiseksi, kuten vapautusta yhteisö- ja henkilötuloverosta verovuonna 2020.

- (18) Belgian terveydenhuoltojärjestelmä toimii hyvin siltä osin kuin on kyse akuutin hoidon tarjoamisesta sairaaloissa. Covid-19-pandemia on kuitenkin tuonut esiin useita puutteita terveydenhuoltojärjestelmän kantokyvyssä, kun kohdataan vakava kansanterveyskriisi. Tämä viittaa siihen, että Belgiassa on terveydenhuollon työntekijöistä rakenteellista pulaa, johon on puututtava. Lähitulevaisuudessa keskeisellä sijalla on edelleen sen varmistaminen, että kriittisiä lääkinnällisiä tuotteita on riittävästi, mukaan lukien suojarusteita erityisesti terveydenhuoltoalan työntekijöille ja muissa tartunnalle alttiissa ammateissa työskenteleville. Julkisen terveydenhuollon strategia, joka on täysin koordinoitu ennaltaehkäisy- ja pitkäaikaishoitopolitiikan kanssa, on edelleen välttämätön lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä, jotta voidaan varmistaa covid-19-pandemian kaltaisten kansanterveyskriisien tehokas hallinta. Tässä yhteydessä on tärkeää panna sujuvasti täytäntöön ministeriöiden välinen sopimus julkisesta terveydenhuollosta, jotta sairaaloiden henkilökunta ja infrastruktuuri (jotka kuuluvat liittovaltion toimivaltaan) olisivat väliaikaisesti pitkäaikaishoitolaitosten (jotka kuuluvat yhteisöjen toimivaltaan) käytettävissä covid-19-kriisin aikana.

- (19) Työllisyys oli ennätysellisen korkealla vuonna 2019 ja vuoden 2020 alussa, mutta covid-19-kriisi on pysäyttänyt äkillisesti sen kasvun Belgiassa. Belgian nykyisillä julkisilla toimeentulotukijärjestelmillä, kuten työntekijöiden tilapäistä työttömyyttä koskevalla järjestelmällä ja itsenäisten ammatinharjoittajien oikeudella väliaikaiseen tukeen, korvataan osittain työajan lyhentämisestä johtuvat tulonmenetykset. Nämä työajan lyhentämisjärjestelyt pienentävät merkittävästi tuotannon vähenemisen vaikutusta työllisyyteen. Työttömyyden odotetaan kuitenkin nousevan 7 prosenttiin vuonna 2020 ja laskevan hieman 6,6 prosenttiin vuonna 2021. Jotta voidaan estää työttömyyden kasvun muuttuminen rakenteelliseksi, tarvitaan kuitenkin lisätoimia nykyisten aktiivisten työmarkkinapolitiikkojen tehostamiseksi. Niiden vaikutus on edelleen heikko, koska suuri osa työttömistä osallistuu aktiivisiin työmarkkinatoimenpiteisiin mutta samanaikaisesti siirtyminen työttömyydestä työelämään on vähäistä. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä siihen, että varmistetaan kokonaisvaltainen lähestymistapa niihin, jotka ovat kauimpana työmarkkinoista ja joihin covid-19-kriisin kielteiset sosioekonomiset seuraukset todennäköisesti vaikuttavat eniten. Muita heikommassa asemassa olevia ryhmiä ovat erityisesti matalan osaamistason työntekijät, maahanmuuttajataustaiset ja vammaiset. Lisäksi työn verokiila on edelleen keskimäärin suuri kaikilla palkkatasoilla lukuun ottamatta erittäin pienipalkkaisia (joiden palkka on 50 prosenttia keskipalkasta). Tämä on tärkeä syy suhteellisen suuriin työvoimakustannuksiin, jotka voivat vaikuttaa kielteisesti työvoiman kysyntään, erityisesti matalan tuottavuuden työpaikkojen osalta.

- (20) Työvoiman liikkuvuutta olisi edistettävä aloille, joilla on suuria puutteita, kuten terveydenhuolto, tieto- ja viestintäteknologia sekä teknistä ja ammatillista asiantuntemusta edellyttävät ammatit. Tähän liittyy merkittäviä uudelleen- ja täydennyskoulutustarpeita, ja aikuisten osallistumista koulutukseen on lisättävä muun muassa lyhennetyn työajan avulla. On huolestuttavaa, että nykyiset koulutuskannustinojelmien eivät saavuta niitä, joille niistä olisi eniten hyötyä, kuten matalan osaamistason työntekijät, iäkkäämmät työntekijät ja maahanmuuttajataustaiset henkilöt. Heikko kielitaito on suuri este erityisesti kaksikielisen Brysselin työmarkkinoilla. Yhteisöt pyrkivät lisäämään luonnontieteiden, teknologian, insinööritieteiden ja matematiikan opiskelua, mutta työmarkkinoiden tulevaan kysyntään vastaamiseksi olisi laadittava kattavampia strategioita. Digitaalisten taitojen yleinen taso on hyvä, mutta sen parantuminen on pysähtynyt. Nuorten ja erityisesti niiden, joilla on alhainen koulutustaso, digitaalisten taitojen taso on alhaisempi kuin unionissa keskimäärin, ja se on heikentynyt viime vuosina. Etäopiskelumahdollisuuden varmistamiseksi on välttämätöntä, että kaikilla oppilailla on käytettävissään asianmukaiset laitteet ja internetyhteys. Lisäksi edellytetään tarvittavia opettajankoulutus- ja mentorointijärjestelyjä. Tämä on tarpeen myös sen varmistamiseksi, että nykyinen eriarvoisuus koulutusjärjestelmässä ei pahene covid-19-kriisin vuoksi.
- (21) Belgia on ottanut käyttöön useita yritysten maksuvalmiutta tukevia ohjelmia, kuten lainojen valtiontakausohjelman ja useita alueellisia tukiohjelmia, joista on ilmoitettu valtiontukitoimenpiteitä talouden tukemiseksi tämänhetkessä covid-19-pandemiassa koskevien tilapäisten puitteiden nojalla. Tällaisten ohjelmien tehokas ja vaikuttava täytäntöönpano, myös välittäjien toimesta, on olennaisen tärkeää. Sen avulla voidaan varmistaa, että yritykset, erityisesti pienet ja keskisuuret yritykset (pk-yritykset) ja itsenäiset ammatinharjoittajat, hyötyvät ohjelmista, jolloin niitä voidaan suojella ja nopeuttaa elpymistä. Näitä toimenpiteitä suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon pankkialan, myös välittäjien, häiriönsietokyky.

- (22) Hallituksen ponnisteluista huolimatta yritysten hallinnollinen taakka on noin 7 miljardia euroa vuodessa (1,6 % suhteessa BKT:hen), josta suurin osa johtuu vero- ja työlainsäädännön noudattamisesta. Verojärjestelmä on monimutkainen erilaisten verotukien vuoksi. Yrityksen palkanmaksun hallinnointi on monimutkaista erityisesti niille yrityksille, joiden on selviydyttävä erilaisista alueellisista järjestelmistä. Viranomaisten yrityksille suorittamissa maksuissa on yhä suurempia viiveitä, mikä johtaa osaltaan yritysten konkursseihin ja liiketoimintaympäristön heikkenemiseen. Rakennuslupien myöntämisessä ja sähkö- ja vesiliittymien saannissa on pitkiä viivästyksiä. Kiinteistökauppamenettely kuuluu unionin hitaimpiin ja kalleimpiin. Käsityöläis- ja rakennuspalvelujen alalle pääsyä koskevissa vaatimuksissa on suuria alueellisia eroja. Tiukan sääntelyn, korkeiden palkkakustannusten ja työmarkkinoiden jäykkyyden kumulatiiviset vaikutukset hankaloittavat vähittäiskauppasektorin toimintaa. Kauppojen aukioloaikoja, myyminen edistämistä, alennuksia ja käsikauppalääkkeiden jakelukanavia koskevat säännöt hankaloittavat vähittäiskauppiaiden toimintaympäristöä. 5G:n käyttöönottoa voivat jarruttaa muun muassa tiukat, alueittain vaihtelevat säteilysuojelua koskevat ympäristö- ja terveysstandardit (erityisesti Brysselissä), kalliit antenniverot Brysselissä ja pitkät antennien käyttöönottolupien myöntämisajat. Maksukyvyttömyysmenettelyjen osalta ei ole olemassa erityistä yksinkertaistettua tuomioistuimen ulkopuolista menettelyä pk-yrityksille, ja ainoastaan velalliset voivat aloittaa maksukyvyttömyysmenettelyn. Asteittaisista parannuksista huolimatta riittämätön digitalisointi ja resurssien puute ovat edelleen haaste oikeusjärjestelmälle. Pitkät hallintomenettelyt viivästyttävät merkittävästi julkisia hankintoja ja rakennuslupia koskevia asioita. Markkinavalvonnan, kilpailun ja rautatieliikenteen alalla keskeisillä täytäntöönpanoviranomaisilla on liian vähän henkilöstöä tehtäviensä hoitamiseen.

- (23) Talouden elpymisen edistämiseksi on tärkeää aikaistaa toteutusvalmiita julkisia investointihankkeita ja edistää yksityisiä investointeja, myös uudistusten avulla, mikä tukisi myös teollisuuden muutosprosessia. Kuten vuosia 2021–2030 koskevassa kansallisessa energia- ja ilmastosuunnitelmassa todetaan, Belgiassa on merkittäviä investointitarpeita kestävä liikenteen alalla, erityisesti ruuhkien torjumiseksi ja sähköisen liikkuvuuden edistämiseksi. Ennen covid-19-kriisiä Belgian alueet olivat ilmoittaneet merkittävistä monivuotisista liikenneinfrastruktuurisuunnitelmista. Suuria investointeja tehdään Brysselin taajamajunaliikenteeseen, merkinantojärjestelmiin sekä satamiin johtaviin ja rajat ylittäviin rautatieyhteyksiin. Myös Brysselin metro-, raitiovaunu- ja bussiverkon infrastruktuuriin ollaan tekemässä merkittäviä investointeja. Kansallisessa energia- ja ilmastosuunnitelmassa yksilöitiin myös merkittäviä investointitarpeita, jotka liittyvät uusiutuvaan ja joustavaan sähköntuotantoon, yhteenliitäntöihin, älykkäisiin verkkoihin, varastointiin ja energiatehokkuuteen. Nämä investoinnit ovat tarpeen, jotta voidaan saavuttaa EU:n energia- ja ilmastotavoitteet, toteuttaa Belgian oikeudellinen sitoumus luopua kokonaan ydinenergiasta vuoteen 2025 mennessä ja kunnostaa 80 prosenttia ennen energiastandardien käyttöönottoa rakennetusta rakennuskannasta. Yksityisen tutkimus- ja kehitys- eli T&K-intensiteetin suhteellisen korkeasta tasosta poiketen julkinen T&K-intensiteetti on edelleen hieman alhaisempi kuin useimmissa jäsenvaltioissa, joiden talouskehitys on samantasoista. Belgia on vaarassa jäädä jälkeen 5G:n käyttöönotossa, koska se ei suunnittele 5G-pioneeritaajuualueiden osoittamista EU:n lainsäädännössä säädetyissä määrärajoissa. Belgian viranomaiset käynnistivät maaliskuussa 2020 julkisen kuulemisen, joka koskee tilapäisten kansallisten toimitusalueiden myöntämistä taajuualueella 3,6-3,8 GHz saatavilla olevaan 200 MHz:n taajuuskaistaan tilapäisenä ratkaisuna. Oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa, joka on komission ehdotuksen kohteena, koskeva ohjelmasuunnittelu kaudeksi 2021–2027 voisi auttaa Belgiaa vastaamaan joihinkin haasteisiin, joita siirtyminen ilmastoneutraaliin talouteen aiheuttaa, erityisesti vuoden 2020 maaraportin liitteen D kattamilla alueilla. Näin Belgia voisi hyödyntää kyseistä rahastoa parhaalla mahdollisella tavalla.

- (24) Vaikka tässä suosituksessa esitetyissä maakohtaisissa suosituksissa, jäljempänä 'vuoden 2020 maakohtaiset suositukset', keskitytään covid-19-pandemian sosioekonomisten vaikutusten korjaamiseen ja talouden elpymisen helpottamiseen, vuoden 2019 maakohtaiset suositukset koskevat kuitenkin myös uudistuksia, jotka ovat keskipitkän ja pitkän aikavälin rakenteellisiin haasteisiin vastatessa olennaisia. Vuoden 2019 maakohtaiset suositukset ovat edelleen ajankohtaisia, ja niiden seuraamista jatketaan talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä koko ensi vuoden. Tämä koskee myös investointeihin liittyvästä talouspolitiikasta annettuja vuoden 2019 maakohtaisia suosituksia. Kaikki vuoden 2019 maakohtaiset suositukset olisi otettava huomioon vuoden 2020 jälkeisessä koheesiopolitiikan rahoituksen strategisessa ohjelmasuunnittelussa, kriisiä lieventävät toimenpiteet ja ulospääsystrategiat mukaan lukien.
- (25) Talouspolitiikan eurooppalainen ohjausjakso tarjoaa unionissa puitteet talous- ja työllisyyspolitiikan jatkuvalle koordinoinnille, jolla voidaan edistää kestävää taloutta. Jäsenvaltiot ovat vuoden 2020 kansallisissa uudistusohjelmissaan arvioineet edistymistä Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa. Varmistamalla, että vuoden 2020 maakohtaisia suosituksia noudatetaan kaikilta osin, Belgia edistää kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamista ja yhteisiä pyrkimyksiä varmistaa kilpailukykyinen kestävyys unionissa.
- (26) Talouksien tiivis koordinointi talous- ja rahaliitossa on keskeistä, jotta covid-19-pandemian taloudellisista vaikutuksista voidaan toipua nopeasti. Koska Belgia kuuluu jäsenvaltioihin, joiden rahayksikkö on euro, sen olisi euroryhmän antaman poliittisen ohjauksen huomioon ottaen varmistettava, että sen politiikka on euroalueelle annettujen vuoden 2020 suositusten mukaista ja muiden jäsenvaltioiden, joiden rahayksikkönä on euro, politiikkojen kanssa yhteen sovitettua.

- (27) Komissio on vuoden 2020 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson osana tehnyt kattavan analyysin Belgian talouspolitiikasta ja julkaissut sen vuoden 2020 maaraportissa. Se on arvioinut myös vuoden 2020 vakausohjelman, vuoden 2020 kansallisen uudistusohjelman ja jatkotoimenpiteet, joita on toteutettu Belgialle viime vuosina annettujen maakohtaisten suositusten noudattamiseksi. Komissio on ottanut huomioon ohjelmien ja jatkotoimenpiteiden merkityksen Belgian finanssipolitiikan sekä sosiaali- ja talouspolitiikan kestävyys kannalta mutta myös sen, ovatko ne unionin sääntöjen ja ohjeiden mukaisia, koska unionin yleistä talouden ohjausta on tarpeen vahvistaa antamalla unionin tason panos tuleviin kansallisiin päätöksiin.
- (28) Neuvosto on tutkinut vuoden 2020 vakausohjelman tämän arvioinnin perusteella, ja sen lausunto⁸ ilmenee erityisesti jäljempänä esitettävästä suosituksesta 1,

SUOSITTAA, että Belgia toteuttaa vuosina 2020 ja 2021 toimia, joilla se

1. toteuttaa vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi; harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja; vahvistaa terveydenhuoltojärjestelmän yleistä kantokykyä ja varmistaa kriittisten lääkinnällisten tuotteiden saatavuuden;
2. lieventää covid-19-kriisin työllisyys- ja sosiaalisia vaikutuksia erityisesti edistämällä tehokkaita aktiivisia työmarkkinatoimenpiteitä ja osaamisen kehittämistä;

⁸ Asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

3. varmistaa maksuvalmiutta parantavien toimenpiteiden tehokkaan täytäntöönpanon pk-yritysten ja itsenäisten ammatinharjoittajien auttamiseksi ja liiketoimintaympäristön parantamiseksi; aikaistaa toteutusvalmiita julkisia investointihankkeita ja edistää yksityisiä investointeja talouden elpymisen vaalimiseksi; keskittää investoinnit vihreään siirtymään ja digitaaliseen muutokseen, erityisesti kestävän liikenteen infrastruktuuriin, energian puhtaaseen ja tehokkaaseen tuotantoon ja käyttöön, kiertotalouteen, digitaaliseen infrastruktuuriin, kuten 5G- ja gigabittiverkkoihin, sekä tutkimukseen ja innovointiin.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja